

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
14 Kasım 2023
Tarih: 24
Sayı: 24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikre ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 10.11.2023

Dr. Jale Nur SÜLLÜ

Eskişehir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyleri
Tarih: 16-11-2023	Esas No: 2/1772

14 Kasım 2023

TBMM GENEL EVRAK
14 Kasım 2023
No: 1325010

GEREKÇE

Türkiye’de tarım sektörünün özellikle son yıllarda ekonomik krize ve plansız tarım politikalarına bağlı olarak küçüldüğü görülmektedir. Mazot, gübre, ilaç, işçilik ve tarım makinaları gibi girdilerdeki yüksek fiyat artışları ile borç yükü altında kalan çiftçinin, kuraklık sonucu artan elektrik tüketimi ile borcuna borç eklenmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’na göre, tarımsal girdi fiyatları 2022 yılında yüzde 138 artışla rekor kırmıştır.

Çiftçinin tarımsal sulamada kullandığı elektrik, kuraklığa bağlı olarak, her geçen yıl açılan yeni kuyular ve daha derinlerden su çıkartılması ile orantılı olarak yükselmektedir. Tarımsal sulamada kullanılan elektrik tüketimi bir yandan artarken, diğer yandan elektrik zamları ile çiftçilerin ödemek zorunda olduğu bedeller de katlanmıştır. 1 Ekim 2023 itibarıyla tarımsal sulama abonelerinin kullandığı elektriğe yüzde 20 oranında zam yapılmıştır.

Küresel iklim krizinin etkileriyle özellikle İç Anadolu Bölgesi’nde kuyulardan çekilen suyla yapılan tarımsal sulamada enerji maliyeti, elektrik zamları ile altından kalkılamaz boyuta ulaşmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde 6 ilde elektrik satış hizmeti veren Dicle Elektrik Perakende Satış A.Ş verilerine göre, tarımsal sulamada 24 bin 513 abone borçlu durumdadır. Toplam borç miktarı 12,2 milyara tekabül etmektedir.

Üreticiler, yıl içerisinde tohum, gübre, ilaç ve mazot ödemelerini yapmakta zorlanırken; diğer yanda, elektrik faturalarını ödemede büyük zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Zamanında alamadığı, geciken ve enflasyona yenik düşen destekleme primlerinin yetersizliği bir yandan, artan girdi maliyetleri diğer yandan, kredi borçlarıyla gerçekleştirmeye çalıştığı üretimde verimi artırmak üzere sulamaya ağırlık verdikçe kullandıkları elektrik bedellerini ödemede her geçen yıl daha da zorlanan çiftçiler, tarımla uğraşmaktan vazgeçmeye yönelmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın verilerine göre kayıtlı çiftçi sayısı son 10 yılda yüzde 53 azalırken, tarım alanları ise son 20 yılda yüzde 15 küçülmüştür. Tarımın milli gelir içinde payı ise 2001’de yüzde 12’den 2021’de yüzde 6,1’e kadar düşmüştür. GSYH’yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2023 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak tarım sektörünün payı yüzde 3,8 oranında azalmıştır.

Tarımsal üretimin hızla terk edilmesi, fiyatların yükselmesine, gıda krizine ve Türkiye’nin tarımda dışa bağımlılığının artmasına sebep olacaktır. Bu gerçekler doğrultusunda, tarımsal üretim yapan çiftçilere ödemelerde kolaylık sağlanması gerekmektedir. Tarımsal üretimde özellikle hasat dönemlerinde tohum, gübre ve sulamada yüksek maliyetler düşünüldüğünde, henüz hiçbir gelir elde etmemişken aylık yüksek elektrik faturaları konusunda üretici rahatlatılmalıdır.

Tarım Kanununda gerçekleştirilmesi düşünülen teklif ile çiftçinin üretim ve hasat süreci göz önüne alınarak, tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturalarının aylık değil, yıllık olarak tahsil edilmesi önerilerek sulamaya en çok gereksinim duyduğu süreçte elektrik fatura bedellerini ödemek zorunda kalmaması amaçlanmaktadır.

Kanun teklifi ile tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturalamasının ürün hasadının sonrasında bir defada ödenmesi düzenlenerek çiftçilerin rahatlatılması hedeflenmektedir.

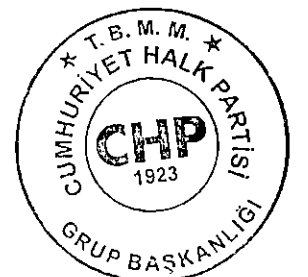

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklif ile, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine eklenen fıkra ile her geçen gün artan girdi maliyetleri, zamanında alınamayan destekler, kredi borçlarıyla ekonomik açıdan zorlanan tarımsal üreticilerin, sulamaya en çok gereksinim duyduğu üretim sürecinde, elektrik zamlarıyla artan faturaları ödemek zorunda kalmaması ile rahatlatılması ve tarımsal üretimin sürekliliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, tarımsal sulamada elektrik fatura bedellerinin hasattan sonra bir defada ödenmesi sağlanacaktır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

TARIM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 18/04/2006 tarih ve 5488 sayılı Tarım Kanununun “Tarımsal destekleme araçları” başlıklı 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“ğ) Tarımsal sulama, tüketici grubunda yer alan abonelerin, elektrik enerjisi tüketim miktarının belirlenmesi, faturalandırılması ve son ödeme tarihlerinin belirlenmesi ürün hasat dönemi sonunda yapılır. Tarımsal sulama abonelerinin elektrik enerjisi tüketimlerinin faturalandırılması ve son ödeme tarihleri ürün çeşitleri ve mevsim şartları dikkate alınarak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2-Bu Kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini, Cumhurbaşkanı yürütür.

